

หลักสูตรการวางแผนเสริมสร้างประเทศไทย 4.0

หลักการและเหตุผล

การเตรียมคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์สู่ประเทศไทย 4.0 โดยเป็นคนไทยที่มีปัญญาที่เนียบแหลม (Head) มีทักษะที่เห็นผล (Hand) มีสุขภาพที่แข็งแรง (Health) และมีจิตใจที่งดงาม (Heart) จะต้องมีการปรับเปลี่ยนใน 4 มิติ ดังนี้ 1) เปลี่ยนจากคนไทยที่มีความรู้ ความสามารถและทักษะที่จำกัด เป็นคนไทยที่มีความรู้และทักษะสูง มีความสามารถในการรังสรรค์นวัตกรรม 2) เปลี่ยนจากคนไทยที่มองเน้นประโยชน์ส่วนตน เป็นคนไทยที่มีจิตสาธารณะ และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม 3) เปลี่ยนจากคนไทยแบบ Thai-Thai เป็น คนไทยแบบ Global Thai มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและสามารถยืนอย่างมีศักดิ์ศรีในเวทีสากลและ 4) เปลี่ยนจากคนไทยที่เป็น Analog Thai เป็นคนไทยที่เป็น Digital Thai สามารถดำรงชีวิตเรียนรู้ทำงาน และประกอบธุรกิจได้อย่างเป็นปกติสุขในโลกยุคดิจิทัลโดยเริ่มจากการเสริมสร้างให้เกิดการเจริญเติบโตในตัวคน (Growth for People) ผ่านการสร้างสังคมแห่งโอกาส เพื่อเติมเต็มศักยภาพ เมื่อคนเหล่านี้ได้รับการเติมเต็มศักยภาพอย่างเต็มที่ที่จะกลายเป็นตัวหลักในการขับเคลื่อนการเจริญเติบโต (People for Growth) และนำพาประเทศสู่ความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืนอย่างแท้จริง (โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน, 2559 : 19) การพัฒนาคนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องพัฒนากำลังคนผ่านระบบการศึกษาซึ่งการศึกษาจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพแรงงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคประเทศไทย 4.0 กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาการศึกษา จะต้องการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ของคนไทยทั้งระบบคือปรับเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างแรงบันดาลใจ มีความมุ่งมั่น เพื่อให้มีชีวิตอยู่อย่างมีพลังและมีความหมาย (Purposeful Learning) ปรับเปลี่ยนเรียนรู้เพื่ออภิมหาความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการรังสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ (Generative Learning) ปรับเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อปลูกฝังจิตสาธารณะ ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง (Mindful Learning) และปรับเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อมุ่งการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ (Result-Based Learning) (โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน, 2559 : 20-21)

ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีบทบาทสำคัญในการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ เป็นผู้นำองค์กรให้ก้าวไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์โดยการกำหนดยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติที่แสดงให้เห็นศักยภาพ คุณภาพ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการการศึกษาเพื่อก้าวสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 ดังนั้น ผู้อำนวยการสถานศึกษาจะต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีคุณลักษณะที่ดี มีความรู้ความสามารถ เป็นผู้นำครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชนให้มาร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้บรรลุผลการเป็นประเทศไทย 4.0

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เป็นสถานศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาในส่วนที่เป็นการทดลองนำร่องหรือการพัฒนา ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนา จึงได้พัฒนาหลักสูตรพัฒนาผู้อำนวยการสถานศึกษา : การวางแผนเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 เพื่อมุ่งให้มีความเหมาะสม ทันสมัยกับสภาวะปัจจุบัน เสริมสร้างศักยภาพผู้อำนวยการสถานศึกษาสู่ไทยแลนด์ 4.0

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1. มีความรู้ ความเข้าใจ และมีวิสัยทัศน์ในการวางแผนเสริมสร้างประเทศไทย 4.0
2. มีความรู้ ความเข้าใจ และมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารและพลเมืองคุณภาพสำหรับประเทศไทย 4.0
3. มีความสามารถในการบริหารสถานศึกษาให้นักเรียนเป็นนวัตกรรมรุ่นเยาว์ที่มีคุณธรรมเป็นฐาน

โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรพัฒนาผู้อำนวยการสถานศึกษา : วางแผนเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 36 ชั่วโมง ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไทย 4.0	จำนวน 3 ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	คุณลักษณะผู้บริหารและพลเมืองคุณภาพสำหรับประเทศไทย 4.0	จำนวน 12 ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	การบริหารสถานศึกษาให้นักเรียนเป็นนวัตกรรมรุ่นเยาว์ที่มีคุณธรรมเป็นฐาน	จำนวน 18 ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	การสร้างทีมงานเครือข่ายผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อวางแผนเสริมสร้างประเทศไทย 4.0	จำนวน 3 ชั่วโมง

วิธีการฝึกอบรม

มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายจากวิทยากร วิทยากรกลุ่ม ดังนี้

1. การตรวจสอบคุณลักษณะ
2. การบรรยาย
3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
4. การฝึกปฏิบัติ
5. การศึกษาดูงาน
6. การเสนอผลงาน

สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม

1. สื่อเทคโนโลยี ประกอบด้วย PowerPoint วิดีทัศน์
2. สื่อสิ่งพิมพ์ ประกอบด้วย แบบตรวจสอบคุณลักษณะ ใบความรู้ ใบงาน

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม แบ่งการประเมินออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ระยะเวลาเข้ารับการฝึกอบรม
2. ผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม โดยประเมินจากชิ้นงานเดี่ยว ชิ้นงานกลุ่ม การนำเสนอผลงานกลุ่ม พฤติกรรมการปฏิบัติ

3. ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของวิทยากร การศึกษาคูงาน และการให้บริการ

เกณฑ์การประเมิน

1. ระยะเวลาเข้ารับการฝึกอบรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. ผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

รายละเอียดหลักสูตร

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไทย 4.0

จำนวน 3 ชั่วโมง

คำอธิบายหน่วยการเรียนรู้

ศึกษา วิเคราะห์ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับโฉมหน้าโลกแห่งอนาคต วิสัยทัศน์เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศไทย 4.0 และกลไกการขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 ฝึกปฏิบัติวางแผนการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นนวัตกรรม

วัตถุประสงค์หน่วยการเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโฉมหน้าโลกแห่งอนาคต วิสัยทัศน์เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศไทย 4.0 และกลไกการขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0
2. มีวิสัยทัศน์ในการวางแผนการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นนวัตกรรม

ขอบข่ายเนื้อหา

1. โฉมหน้าโลกแห่งอนาคต
2. วิสัยทัศน์เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศไทย 4.0
3. กลไกการขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0

วิธีการฝึกอบรม

1. การบรรยาย
2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
3. การฝึกปฏิบัติ
4. การเสนอผลงาน

สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม

1. PowerPoint
2. วัสดุทัศน
3. ใบความรู้ที่ 1
4. ใบงานที่ 1

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติ
2. ประเมินชิ้นงาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2
คุณลักษณะผู้บริหารและพลเมืองคุณภาพสำหรับประเทศไทย 4.0
 จำนวน 12 ชั่วโมง

คำอธิบายหน่วยการเรียนรู้

ศึกษา วิเคราะห์ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) สมรรถนะด้านคุณธรรม (Moral Competency) การคิดเชิงวิพากษ์และคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Critical and Creative thinking) ของผู้อำนวยการสถานศึกษา และตรวจสอบคุณลักษณะกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) สมรรถนะด้านคุณธรรม (Moral Competency) ด้วยแบบทดสอบคุณลักษณะ ฝึกปฏิบัติการคิดเชิงวิพากษ์เพื่อหาคำตอบใหม่ในประเด็นวิกฤตการจัดการศึกษาของประเทศไทย

ศึกษา วิเคราะห์ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการรู้ดิจิทัล (Digital literacy) และการเป็นนวัตกรรม (Innovator) เพื่อสร้างพลเมืองคุณภาพสำหรับประเทศไทย 4.0 โดยใช้เทคโนโลยี

จุดประสงค์หน่วยการเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1. มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเกี่ยวกับการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) สมรรถนะด้านคุณธรรม (Moral Competency) การคิดเชิงวิพากษ์และคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Critical and Creative thinking)
2. มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการรู้ดิจิทัล (Digital literacy)
3. มีความรู้ ความเข้าใจและมีแนวทางในการพัฒนานักเรียนให้เป็นนวัตกรรม (Innovator)

ขอบข่ายเนื้อหา

1. กรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset)
2. สมรรถนะด้านคุณธรรม (Moral Competency)
3. การคิดเชิงวิพากษ์และคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Critical and Creative thinking)
4. การรู้ดิจิทัล (Digital literacy)
5. การเป็นนวัตกรรม (Innovator)

วิธีการฝึกอบรม

1. การตรวจสอบคุณลักษณะ
2. การบรรยาย
3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
4. การฝึกปฏิบัติ
5. การเสนอผลงาน

สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม

1. แบบทดสอบคุณลักษณะ
2. PowerPoint
3. ใบความรู้ที่ 2 - 6
4. ใบงานที่ 2

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติ
2. ประเมินชิ้นงาน
3. การนำเสนอ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3
การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นนวัตกรรุ่นเยาว์ที่มีคุณธรรมเป็นฐาน
 จำนวน 18 ชั่วโมง

คำอธิบายหน่วยการเรียนรู้

ศึกษาดูงานการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับนวัตกรรมในการบริหาร การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนานักเรียนให้เป็นนวัตกรรุ่นเยาว์ที่มีคุณธรรมเป็นฐาน รวมทั้งปฏิบัติการเขียนโครงการพัฒนานักเรียนให้เป็นนวัตกรรุ่นเยาว์โดยมีคุณธรรมเป็นฐาน

วัตถุประสงค์หน่วยการเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นนวัตกรรุ่นเยาว์ที่มีคุณธรรมเป็นฐาน
2. สามารถเขียนโครงการพัฒนานักเรียนให้เป็นนวัตกรรุ่นเยาว์ที่มีคุณธรรมเป็นฐาน

ขอบข่ายเนื้อหา

1. แบบอย่างการปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมในการบริหารสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนานักเรียนให้เป็นนวัตกรรุ่นเยาว์ที่มีคุณธรรมเป็นฐาน
2. การเขียนโครงการพัฒนานักเรียนให้เป็นนวัตกรรุ่นเยาว์ที่มีคุณธรรมเป็นฐาน

วิธีการฝึกอบรม

1. ศึกษาดูงาน
2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้
3. ฝึกปฏิบัติ
4. การนำเสนอ

สื่อการฝึกอบรม

1. สถานที่ศึกษาดูงาน
2. ใบงานที่ 3

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติ
2. ประเมินชิ้นงาน
3. นำเสนอผลงาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4
การสร้างทีมงานเครือข่ายผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อวางแผนเสริมสร้างประเทศไทย 4.0
จำนวน 3 ชั่วโมง

คำอธิบายหน่วยการเรียนรู้

ศึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายผู้อำนวยการสถานศึกษาและการพัฒนาทีมงานเครือข่ายผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อวางแผนเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 โดยใช้กิจกรรม Active Learning

วัตถุประสงค์หน่วยการเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาทีมงานเครือข่ายผู้อำนวยการสถานศึกษา
2. สามารถสร้างและพัฒนาทีมงานเครือข่ายผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อวางแผนเสริมสร้างประเทศไทย 4.0

ขอบข่ายเนื้อหา

1. การสร้างเครือข่ายผู้อำนวยการสถานศึกษา
2. การพัฒนาทีมงานเครือข่ายผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อวางแผนเสริมสร้างประเทศไทย 4.0

วิธีการฝึกอบรม

1. การบรรยาย
2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
3. การฝึกปฏิบัติ

สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม

1. PowerPoint
2. อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม

การประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติ